

Usnesení

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Karel Podolka a soudci JUDr. Petr Příhoda, JUDr. Roman Fiala, JUDr. Michal Mazanec, JUDr. Pavel Pavlík a JUDr. Marie Žišková, o návrhu Okresního soudu v Břeclavi na rozhodnutí sporu o pravomoc, za účasti žalobce Mgr. R. T, správce konkursní podstaty T. E., s. r. o., a žalovaného Finančního úřadu v Břeclavi, Břeclav, Sladová 1, ve věci žaloby o vydání bezdůvodného obohacení ve výši 88 733 Kč s přísl., vedené u Okresního soudu v Břeclavi pod sp. zn. 7 C 1371/2004,

t a k t o :

Návrh se odmítá.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním ze dne 13. 9. 2004, doručeným zvláštnímu senátu dne 19. 9. 2004, se Okresní soud v Břeclavi domáhal rozhodnutí kladného kompetenčního sporu mezi soudem a orgánem moci výkonné. Uvedl, že jak tento soud, tak i žalovaný Finanční úřad v Břeclavi (ve svém podání ze dne 16. 9. 2003) mají zato, že k rozhodnutí o předmětné věci není dána pravomoc soudu dle § 7 o. s. ř. Žalobce totiž v tomto případě fakticky podává opravný prostředek proti rozhodnutí Finančního úřadu v Břeclavi o převodu poplatku na dani z přidané hodnoty na nedoplatek na daň z převodu nemovitostí, ačkoli jej označuje jako žalobu o vydání bezdůvodného obohacení. Dle názoru Okresního soudu v Břeclavi je tedy dána pravomoc Finančního úřadu v Břeclavi a až poté, kdy budou vyčerpány všechny opravné prostředky v rámci správního řízení, žalobce může podat žalobu k soudu, která by však byla projednávána v rámci správního soudnictví. Okresní soud dále poukázal na to, že o věcné příslušnosti soudu rozhodoval Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 29. 3. 2004, avšak z tohoto rozhodnutí není zřejmé, zda se tento soud zabýval i otázkou pravomoci soudu, neboť usnesení neobsahuje odůvodnění. Tímto usnesením Vrchního soudu v Olomouci je dle názoru Okresního soudu v Břeclavi splněna podmínka § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb., když jak soud, tak i orgán moci výkonné si osobují pravomoc vydat v uvedené věci rozhodnutí, a jedná se tedy o kladný kompetenční spor.

Přípisem zvláštního senátu ze dne 7. 4. 2005 byl Okresní soud v Břeclavi vyzván k upřesnění návrhu o přesné označení orgánu moci výkonné, který si osobuje pravomoc ve věci rozhodnout, a doložení, z čeho tato skutečnost vyplývá. Podáním ze dne 14. 4. 2005 okresní soud sdělil, že tímto orgánem je Finanční úřad v Břeclavi a tento jeho postoj vyplývá z jeho vyjádření ze dne 16. 9. 2003, kdy tento orgán mimo jiné uvádí, že má zato, že vztah mezi žalobcem a žalovaným není občanskoprávním vztahem a že tudíž není dána podle § 7 o. s. ř. pravomoc soudu.

Z předloženého spisu Okresního soudu v Břeclavi sp. zn. 7 C 1371/2004 vplynuly následující podstatné skutečnosti:

Žalobou ze dne 25. 6. 2003, podanou téhož dne u Krajského soudu v Brně, se žalobce domáhal vydání rozsudku, resp. platebního rozkazu, že „žalovaný je povinen vydat žalobci do 15 dnů od právní moci tohoto platebního rozkazu bezdůvodné

obohacení spočívající v celkové částce ve výši 88 733 Kč a úrok z prodlení ve výši 6,5 % p. a. z částky ve výši 57 483 Kč od 26. 3. 2002 do zaplacení a ve výši 6,5 % p. a. z částky ve výši 30 894 Kč od 16. 4. 2002 do zaplacení“. Žalobce uvedl, že na základě usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 6. 2. 2002, čj. 24 K 41/2001-229, kterým byl prohlášen konkurs na majetek společnosti T. E., s. r. o., je správcem konkursní podstaty této společnosti. Žalovaný na základě svého rozhodnutí ze dne 24. 4. 2002, čj. 41856/02/298911/3773, přeplatek na dani z přidané hodnoty úpadce, vykázaný ke dni 18. 4. 2002, převedl dne 26. 3. 2002 v částce 57 483 Kč a dne 16. 4. 2003 (zřejmě správně 2002) v částce 30 894 Kč na nedoplatek úpadce na dani z převodu nemovitostí. Jedním z účinků prohlášení konkursu je též skutečnost, že započtení na majetek patřící do podstaty není přípustné [§ 17 odst. 1 písm. i) zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů]. Žalovaný porušil toto ustanovení zákona, když převedl, tedy započtl, přeplatek na dani z přidané hodnoty úpadce na jeho nedoplatek na dani z převodu nemovitostí, čímž se na jeho úkor bezdůvodně obohatil. Dle ustanovení § 451 a § 456 občanského zákoníku je ten, kdo se bezdůvodně obohatil, povinen vydat předmět bezdůvodného obohacení tomu, na jehož úkor byl získán.

Rozhodnutím Finančního úřadu v Břeclavi ze dne 24. 4. 2002, čj. 41858/02/298911/3773, bylo vysloveno, že tento úřad přeplatek na dani z přidané hodnoty vykázaný ke dni 18. 4. 2002 u správce daně převádí v částce 57 483 Kč na úhradu nedoplatku na dani z převodu nemovitostí s tím, že dnem úhrady na nedoplatek je 26. 3. 2002, a v částce 30 894 Kč rovněž na daň z převodu nemovitostí s tím, že dnem úhrady na nedoplatek je 16. 4. 2002.

Usnesením ze dne 8. 9. 2003, čj. 1 Ro 662/2003-8, Krajský soud v Brně vyzval žalobce i žalovaného, aby se vyjádřili k předložení věci nadřízenému vrchnímu soudu s tím, že krajský soud má zato, že není věcně příslušný (nejde o žádnou z věcí uvedených v § 9 odst. 2 a 3 o. s. ř., nejedná se o spor mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti, žalovaný není podnikatelem).

Žalobce ve vyjádření vyslovil s postupem dle § 104a odst. 2 o. s. ř. souhlas z důvodu nedostatku věcné příslušnosti krajského soudu.

Žalovaný ve vyjádření ze dne 16. 9. 2003 zejména poukázal na to, že jeho rozhodnutí ze dne 24. 4. 2002 o přeplatku bylo vydáno na základě ustanovení § 64 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Toto rozhodnutí nebylo daňovým subjektem (žalobcem) napadeno řádným opravným prostředkem, je pravomocné a vykonatelné. Žalobce nemůže využít ani možnost podání žaloby proti tomuto správnímu rozhodnutí, když nevyčerpal řádný opravný prostředek. Žalovaný je toho názoru, že vztah mezi žalobcem a žalovaným není občanskoprávním vztahem a není tedy dána pravomoc okresního soudu. „Dojde-li k zahájení řízení u tohoto soudu, navrhne z tohoto důvodu žalovaný jeho zastavení“. Dle jeho názoru samotná žaloba po formální stránce obsahuje předepsané náležitosti, nelze ji považovat za neurčitou, a proto akceptuje předložení věci nadřízenému vrchnímu soudu.

Usnesením ze dne 29. 3. 2004, čj. Ncp 1636/2003-15, s poukazem na § 104a o. s. ř. Vrchní soud v Olomouci vyslovil, že k projednání a rozhodnutí této věci je příslušný okresní soud s tím, že po právní moci tohoto usnesení bude věc postoupena k dalšímu řízení Okresnímu soudu v Břeclavi.

Pojem kladného kompetenčního sporu vymezuje ustanovení § 1 odst. 2 věta první zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. Takovýmto sporem je spor, ve kterém si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž bylo druhou stranou vydáno pravomocné rozhodnutí. Jinak řečeno, kladný kompetenční spor může vzniknout jen tehdy, pokud jedna ze stran sporu má zato, že jí náleží pravomoc rozhodnout o věci samé, o které již rozhodla pravomocně druhá strana tohoto sporu (jiný orgán). O takový případ se však v dané věci nejedná. Shora uvedeným rozhodnutím finančního úřadu bylo podle ustanovení § 64 odst. 2 zákona č. 337/1992 Sb. vysloveno, že se přeplatky na dani z přidané hodnoty použijí na úhradu nedoplatku na dani z nemovitosti. Oproti tomu ve věci vedené u Okresního soudu v Břeclavi pod sp. zn. 7 C 1371/2004 je (jak je zřejmé z žaloby) předmětem řízení vyslovení platební povinnosti (zaplacení částky 88 733 Kč s návrhem na vydání platebního rozkazu), s poukazem na ustanovení občanského zákoníku o vydání bezdůvodného obohacení (aniž by se žalobce blíže zabýval otázkou právních důsledků uvedeného správního rozhodnutí). Již z tohoto důvodu není splněna podmínka totožnosti věcí, jak vyžaduje § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb.

Pro úplnost je nutno uvést, že z podané žaloby nevyplývá, že by se žalobce domáhal přezkoumání citovaného rozhodnutí žalovaného a že by tedy toto podání (v rozporu s jejím obsahem a navrhovaným petitum) mělo být považováno za odvolání (či správní žalobu). Ostatně pokud by Okresní soud v Břeclavi (přes uvedené skutečnosti, po případném doplnění a upřesnění žaloby) byl i nadále toho názoru, že se jedná o odvolání proti rozhodnutí správního orgánu, samotné citované rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci by nebránilo, aby postupoval podle § 104 odst. 1 věta druhá o. s. ř. Podle ustanovení § 103 o. s. ř. totiž soud kdykoli za řízení přihlíží k tomu, zda jsou splněny podmínky, za nichž může rozhodnout ve věci samé (podmínky řízení). Nadřízenému vrchnímu soudu pak při rozhodování podle ustanovení § 104a o. s. ř. náleží toliko posuzování věcné příslušnosti soudů v řízení podle občanského soudního řádu (§ 9 a § 9a o. s. ř.), nikoliv vlastní rozhodování o pravomoci soudů (viz též ustanovení § 104 odst. 7 o. s. ř., o vázanosti takovýmto rozhodnutím, pokud jde o věcnou příslušnost soudů).

Protože ani na základě jiných skutečností nebylo možno dovodit, že se jedná o kompetenční spor, byl návrh Okresního soudu v Břeclavi odmítnut [§ 4 zákona č. 131/2002 Sb., ve spojení s § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. srpna 2005

JUDr. Karel Podolka
předseda zvláštního senátu